

Advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité over de evaluatie van de raadpleging van belanghebbenden door de Europese Commissie

(initiatiefadvies)

(2015/C 383/09)

Rapporteur: Ronny LANNOO

Het Europees Economisch en Sociaal Comité (hierna: EESC) heeft op 20 januari 2015 besloten om overeenkomstig artikel 29, lid 2, van zijn reglement van orde een initiatiefadvies op te stellen over de

„Evaluatie van de raadpleging van belanghebbenden door de Europese Commissie”.

Het Subcomité evaluatie van de raadpleging van belanghebbenden door de Europese Commissie, dat met de voorbereidende werkzaamheden was belast, heeft zijn advies goedgekeurd op 9 juni 2015.

Het EESC heeft tijdens zijn op 1 en 2 juli 2015 gehouden 509e zitting (vergadering van 2 juli 2015) onderstaand advies uitgebracht, dat met 179 stemmen vóór en 1 stem tegen, bij 4 onthoudingen, werd goedgekeurd.

Voorwoord

Doel van onderhavig initiatiefadvies is een analyse te maken van de bestaande methoden voor raadpleging van belanghebbenden door de Europese Commissie, zoals bedoeld in artikel 11, lid 3, van het Verdrag. Op basis van die analyse worden in het advies constructieve en realistische voorstellen geformuleerd, teneinde in het belang van alle partijen het proces van raadpleging op een structurele manier te verbeteren en de follow-up ervan te garanderen.

1. Conclusies en aanbevelingen

1.1. Het EESC formuleert in dit advies aanbevelingen over de verdragsrechtelijke voorziene consultatie van belanghebbenden om de kwaliteit van deze consultaties te verhogen en de kloof tussen de burger en Europa te dichten. Deze oefening werd ook door de Europese Commissie overgenomen door middel van een brede consultatie van belanghebbenden over de raadplegingsprocedures, en vertaald in het pakket „Betere regelgeving” van vicevoorzitter Timmermans. Het EESC zal later, op verzoek van de Commissie, een advies over het hele pakket „Betere regelgeving” uitbrengen.

1.2. Het EESC maakt zich zorgen over de wijze waarop raadplegingen van belanghebbenden tot stand komen en bijgevolg ook over de kwaliteit van de resultaten van dergelijke raadpleging. Het dringt daarom aan op stabiel en representatief overleg, waarbij wordt gestreefd naar een toegevoegde waarde voor de betrokken organisaties en belangengroepen.

1.3. Een steekproef door het EESC op consultaties gehouden in de eerste helft van 2014 doet het Comité besluiten dat er een gebrek is aan evenwaardige kwalitatieve aanpak naargelang het betrokken directoraat-generaal, een gebrek aan respons en dus representativiteit, een gebrek aan aangepaste taal en terminologie voor de beoogde doelgroepen en een gebrek aan rapportering over de resultaten en opvolging. Algemeen kan dus worden vastgesteld dat de tot dusver geldende richtsnoeren ter zake onvoldoende worden toegepast.

1.4. Zich bewust van de moeilijkheid om de diversiteit aan burgers en organisaties in de Europese lidstaten passend te raadplegen, formuleert het EESC hierna een aantal structurele, concrete en realistische voorstellen en nodigt het de Europese Commissie uit om voor de verdere uitwerking en tenuitvoerlegging ervan constructief samen te werken.

1.5. Het EESC vraagt de Commissie de richtsnoeren en kwaliteitsstandaarden voor raadpleging van belanghebbenden bindend op te leggen aan al haar directoraten-generaal. Om de toepassing van deze richtsnoeren te verzekeren, stelt het Comité voor een coördinatiecél op het niveau van het secretariaat-generaal op te richten, die ondersteuning kan bieden aan de DG's bij het raadplegen van belanghebbenden.

1.6. Een meer strategische aanpak van het raadplegingsproces, vanaf voorbereiding tot evaluatie, met een structurele betrokkenheid van de betrokken bestaande structuren (representatieve organisaties van de betrokken doelgroepen en advies- en overlegorganen), moet een hogere en kwalitatieve respons verzekeren. Door de raadplegingen beter te plannen en hun doel bekend te maken, kunnen belanghebbenden hun capaciteit om deel te nemen aan een raadpleging verhogen.

1.7. Het Comité wijst erop dat het correct in kaart brengen van de belanghebbenden essentieel is voor een kwalitatieve raadplegingsprocedure. Het EESC raadt de Commissie aan om hiervoor dan ook gebruik te maken van reeds bestaande structuren, zoals het Comité en de representatieve organisaties, en zich te baseren op het transparantieregister. Daarom is de oprichting van nieuwe structuren niet nodig.

1.8. De methoden en instrumenten die gebruikt worden voor de raadpleging van belanghebbenden, moeten volgens het EESC opnieuw uitgezuiverd worden. Initieel bestaan twee mogelijke methoden voor raadpleging: schriftelijk/online of mondeling/in overleg. Afhankelijk van het beoogde doel, de doelgroep enz. — en dit in het kader van de strategische aanpak van het raadplegingsproces — moeten de geschikte methoden en instrumenten gekozen worden. Bovendien is het raadzaam nieuwe technologieën op een doeltreffende manier ingang te doen vinden om met name bepaalde doelgroepen zoals bijv. jongeren beter te bereiken.

1.9. Bij deze aanpak moet een onderscheid worden gemaakt tussen de raadpleging van organisaties uit het maatschappelijk middenveld en het grote publiek. Het verschil tussen beide ligt niet alleen in de methode maar ook in de doelstelling, omdat het er bij de eerstgenoemden om gaat de representativiteit te waarborgen terwijl het bij laatstgenoemde zaak is inclusie en participatie te bevorderen.

1.10. Wanneer voor een schriftelijke vragenlijst wordt gekozen, staat het EESC erop dat deze vragenlijst in alle officiële EU-talen wordt aangeboden. Daarnaast pleit het EESC ervoor om de vragenlijst vooraf voor te leggen aan de representatieve organisaties van de betrokken doelgroepen om te vermijden dat buitensporig vakjargon de vragenlijst voor de doelgroep moeilijk begripbaar maakt.

1.11. Het Comité vraagt dat bij de verwerking van de resultaten een kwantitatieve en kwalitatieve weging wordt voorzien al naargelang het antwoord komt van een individu dan wel een representatieve organisatie van het middenveld, of naargelang van de representativiteit en de betrokkenheid van die organisatie. Het antwoord van een representatieve organisatie zou dan een hogere weging krijgen.

1.12. Om deelname aan raadplegingen te versterken, is het volgens het EESC van belang dat voor elke raadpleging een syntheserapport met de ontvangen antwoorden wordt opgemaakt en dat ook wordt aangegeven waarom wel of niet met bepaalde antwoorden rekening wordt gehouden in de verdere uitwerking van het voorstel.

1.13. Gezien de hem door de Verdragen toegekende rol, wil het Comité optreden als facilitator voor het welslagen van de raadpleging van belanghebbenden. Het kan deelnemen en meewerken aan alle belangrijke stadia van het proces (identificatie van belanghebbenden, opstelling van vragenlijsten, samenvatting en follow-up van de resultaten). Om het proces van structuur, stabiliteit en representativiteit te verzekeren, kan het Comité, net als in het verleden, hoorzittingen en conferenties organiseren alsook platforms en fora voor dialoog oprichten.

1.14. In het kader van de raadpleging van belanghebbenden moet de Europese Commissie meer gebruikmaken van het potentieel dat versterkte samenwerking met het Comité biedt, zoals ook wordt bepleit in de samenwerkingsovereenkomst die het Comité en de Commissie op 22 februari 2012 hebben gesloten⁽¹⁾. Met het oog op een optimalisering van de middelen en in het kader van een aanpak op basis van interinstitutionele samenwerking zou aldus maximaal voordeel kunnen worden gehaald uit zowel de specifieke vaardigheden en kennis van de belanghebbenden als de deskundigheid, ervaring en bekwaamheid van het Comité op het gebied van raadplegingspraktijken.

1.15. Wat de interactieve vergaderingen betreft, kan het EESC samen met de Commissie optreden als organisator, zoals het dit reeds regelmatig doet in het kader van platforms voor gestructureerde dialoog (bijv. over immigratie, consumptie, ...).

⁽¹⁾ <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.eu-cooperation.22470>

1.16. Tot slot bepleit het EESC een volgehouden sensibiliseringscampagne over het raadplegingsproces en raadplegingen. Het Comité wil daar met de bij hem vertegenwoordigde organisaties actief aan meewerken.

1.17. Als gangmaker van de gestructureerde civiele dialoog als basisinstrument van de participatieve democratie moedigt het EESC de Commissie aan intensiever gebruik te maken van platforms voor gestructureerde dialoog. Enerzijds zouden de betrokkenen aldus continu aan alle fasen van het politieke proces kunnen deelnemen, anderzijds zou er ook een positief effect worden gesorteerd op het gebied van kosten en tijd.

2. Stand van de raadpleging van belanghebbenden

2.1. Bepalingen

2.1.1. Ter wille van de samenhang en de transparantie van het optreden van de Unie pleegt de Europese Commissie overeenkomstig artikel 11, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie op ruime schaal overleg met de betrokken partijen.

Dergelijke raadplegingen moeten verzekeren dat de belanghebbenden uit het maatschappelijk middenveld en de burgers actief worden betrokken bij het streven naar het algemeen Europees belang bij de ontwikkeling van beleidsmaatregelen, teneinde de relevantie ervan en een zo ruim mogelijk draagvlak ervoor te waarborgen.

2.1.2. „Raadpleging” is een proces waarbij de Commissie de meningen en standpunten van burgers en belanghebbenden inwint. Dit aanvullend proces verloopt zonder afbreuk te doen aan de gestructureerde burgerdialoog (artikel 11, lid 2, VWEU) of de raadplegingen die plaatsvinden binnen specifieke kaders, zoals de raadpleging van de sociale partners in het kader van de sociale dialoog (werkgevers- en vakbondsorganisaties) (artikel 154 VWEU) of de raadpleging van adviesinstanties, zoals het Europees Economisch en Sociaal Comité (artikel 304 VWEU)⁽²⁾, die het in geen geval kan vervangen.

2.1.3. Sociale partners, vakbonds- en werkgeversorganisaties nemen naast het overleg in het kader van artikel 154 VWEU ten volle deel aan de in de paragrafen 2.1.1 en 2.1.2 genoemde raadplegingen op het vlak van met name consumentenbescherming, milieuwetgeving, handelsbeleid enz.

Krachtens de Verdragen vervult het Europees Economisch en Sociaal Comité een adviserende functie bij het Europees Parlement, de Raad en de Commissie. De concrete voorwaarden voor samenwerking tussen het Comité en de Commissie zijn overigens in detail uiteengezet in een samenwerkingsprotocol⁽³⁾.

2.2. Richtsnoeren voor raadpleging van belanghebbenden

2.2.1. De Europese Commissie heeft in 2002 minimumkwaliteitsstandaarden⁽⁴⁾ opgesteld die verplicht van toepassing zijn op raadplegingen van belanghebbenden met betrekking tot al dan niet wetgevende voorstellen. In het kader van Refit heeft de Commissie ook aangekondigd dat raadplegingen zullen gebeuren voor evaluaties, fitness checks en het uitwerken van gedelegeerde handelingen en uitvoeringsmaatregelen⁽⁵⁾.

2.2.2. In de aan haar directoraten-generaal gerichte richtsnoeren van 2002 voor het verrichten van raadplegingen voorziet de Commissie onder meer in de publicatie van de toelichtingen bij het bevroegde thema, de inhoud ervan en de doelstelling van de consultatie. Voorts wordt na afloop van de publicatie voorzien van het aantal antwoorden, de aard van de respondenten en een inhoudelijke samenvatting van de resultaten.

⁽²⁾ Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, artikel 304. Het Comité wordt door het Europees Parlement, de Raad of door de Commissie geraadpleegd in de gevallen voorzien in de Verdragen. Het kan door deze instellingen worden geraadpleegd in alle gevallen waarin zij het wenselijk oordelen. Het Comité kan, in de gevallen waarin het dit wenselijk acht, het initiatief nemen om een advies uit te brengen.

Indien het Europees Parlement, de Raad of de Commissie zulks noodzakelijk acht, wordt aan het Comité een termijn voor het uitbrengen van advies gesteld; deze termijn mag niet korter zijn dan een maand, te rekenen vanaf het tijdstip waarop de desbetreffende mededeling aan de voorzitter wordt gericht. Na afloop van de gestelde termijn kan worden gehandeld zonder het advies af te wachten.

Het advies van het Comité alsmede een verslag van de besprekingen worden aan het Europees Parlement, de Raad en aan de Commissie gezonden.

⁽³⁾ <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.eu-cooperation.22470>

⁽⁴⁾ COM(2002) 704 zoals aangevuld en gewijzigd bij COM(2012) 746 en SWD(2012) 422.

⁽⁵⁾ COM(2014) 368.

2.2.3. Op het gebied van meertaligheid is er momenteel geen formele regel van kracht.

2.2.4. In de richtsnoeren van 2002 met minimumstandaarden voor de raadpleging van belanghebbenden zijn tien stappen in het consultatieproces vastgelegd, opgedeeld in 3 fasen: de uitstippeling van een strategie ⁽⁶⁾, de uitvoering van de raadpleging ⁽⁷⁾ en de analyse van de resultaten ⁽⁸⁾.

2.2.5. De Europese Commissie voorzag in twaalf diverse methoden voor haar beleidsvoorbereidende consultaties naargelang van de beoogde doelstellingen en de doelgroep. Deze twaalf methoden zijn de volgende: publieke open raadpleging online; studies; eurobarometer; conferenties, openbare hoorzittingen, ontmoetingen met belanghebbenden; vergaderingen, workshops, seminars met rechtstreeks betrokkenen; doelgroepen; persoonlijke gesprekken; deskundigengroep van de Europese Commissie; kmo-panels; raadpleging van lokale of regionale overheden; vragenlijsten; onlinediscussiefora.

2.3. Toepassing van de richtsnoeren in de praktijk

2.3.1. Ondanks deze richtsnoeren en het groot aantal mogelijke methoden en instrumenten hebben heel wat betrokkenen kritiek op de doeltreffendheid van het huidige consultatiesysteem. Specifieke hinderpalen zijn onder meer de moeilijkheid van het geïnformeerd worden over de raadpleging (vlot vinden op de EU-internetsites en bekendheid van de consultatie), de taal en terminologie, de informatie over de resultaten en tot slot ook de opvolging ervan.

2.3.2. Bovendien blijken de kwaliteit en de aanpak van raadplegingen sterk te verschillen naargelang van het betrokken DG en ontbreken coördinatie en een uniforme methodologie.

2.3.3. Het EESC toetste bij wijze van steekproef de toepassing van de richtsnoeren bij de eerste 25 raadplegingen die in 2014 werden gehouden. Op basis van deze steekproeven kan het volgende worden vastgesteld:

- De **deelname aan de onlineconsultaties** is uiterst wisselend ⁽⁹⁾.
- Ingeval er weinig respondenten zijn, is de **representativiteit** de facto slecht, zowel geografisch als inzake de categorie van de respondenten. In het geval van een groter aantal antwoorden lijkt de geografische representativiteit beter, maar blijft zij vaak onevenwichtig wat de kwaliteit van de antwoorden betreft. Toch blijkt een duidelijke tendens naar een overwicht van respondenten uit de „grote” lidstaten. Voorts worden de antwoorden van in Brussel gevestigde organisaties bestempeld als insteek vanuit België, terwijl het in vele gevallen gaat om Europese koepels of organisaties die geen link met België als lidstaat hebben.
- Inzake **transparantie en feedback van de resultaten** blijkt uit de steekproef van de 25 raadplegingen dat slechts bij 6 daarvan een samenvatting van de resultaten is gepubliceerd; dit is minder dan een kwart. In minder dan de helft van de raadplegingen worden de reacties ook gepubliceerd. In geen enkel geval wordt verdere informatie over de verderzetting van het dossier gegeven.

Concluderend kan in het algemeen een gebrek aan representativiteit, kwaliteit en informatie over de resultaten en de follow-up worden vastgesteld.

⁽⁶⁾ 1. Formuleren van de doelstelling van de raadpleging; 2. In kaart brengen van de belanghebbenden; 3. Definieren van methode en instrumenten; 4. Bepalen van tijdschema en duur.

⁽⁷⁾ 1. Voorbereiden van een webpagina; 2. Publiceren van de raadpleging; 3. Erkennen van de ontvangen bijdragen.

⁽⁸⁾ 1. Analyseren van de resultaten; 2. Opstellen van een verslag en verschaffen van feedback; 3. Beoordelen van de raadpleging.

⁽⁹⁾ Slechts van 13 consultaties op de 25 wordt het aantal deelnemers vermeld. Het aantal respondenten varieert van 14 tot 1 114. De helft telt minder dan 100 antwoorden.

3. De huidige Commissie: nieuwe werkmethoden en vooruitzichten

3.1. In de beleidslijnen van de nieuwe Europese Commissie vormt meer democratie in de Europese Unie een van de tien prioriteiten. Een centrale doelstelling is daarbij het aanleggen van een verplicht register voor alle organisaties en personen die bij de Commissie en het Europees Parlement lobbyen.

3.2. Op 19 mei 2015 publiceerde de Commissie het pakket maatregelen „Betere regelgeving”⁽¹⁰⁾, waarover het Comité zich op verzoek van de Commissie zal uitspreken. De geplande maatregelen zijn gebaseerd op vier hoofdpunten: een transparante raadplegingsaanpak, voortdurende herziening van bestaande wetgeving, optimale effectbeoordelingen en kwaliteitsbewaking, en een nieuwe interinstitutionele overeenkomst.

3.3. In dat kader worden ook aangepaste richtsnoeren voor raadpleging van belanghebbenden voorgesteld. Ter voorbereiding daarvan werd een raadpleging⁽¹¹⁾ over de „richtsnoeren voor de raadpleging van belanghebbenden” georganiseerd. De resultaten⁽¹²⁾ van deze raadpleging zijn meegenomen in onderhavig advies.

4. Raadplegingen die meer effect sorteren: aanbevelingen

Raadplegingen zijn volgens het EESC een van de middelen om de kloof met de Europese burgers te dichten, op voorwaarde weliswaar dat de procedures gestructureerd zijn en continuïteit vertonen en dat zij een goede representativiteit van de belanghebbenden waarborgen. Alleen zo zullen de raadplegingen de burgers en het maatschappelijk middenveld doeltreffend bij het Europese project helpen betrekken.

Het EESC deed daartoe al concrete voorstellen, onder meer in de adviezen over raadpleging in het kader van het programma „Betere regelgeving”, m.b.t. artikel 11 VWEU, en van het Refit-programma⁽¹³⁾.

4.1. Hoofdpunten van het raadplegingsproces

4.1.1. Het EESC vraagt de Europese Commissie de bestaande interne richtsnoeren aan de DG's verplichtend op te leggen en de naleving ervan te sanctioneren (bijv. door sancties op te leggen ingeval van gebrek aan transparantie van de antwoorden of het analyseverslag), zoals ook de kwaliteit van de effectbeoordeling wordt gesanctioneerd door de „Impact Assessment Board”.

4.1.2. Daarom pleit het EESC voor een coördinerende cel in het secretariaat-generaal van de Commissie, onder de directe leiding van de bevoegde vicevoorzitter van de Commissie. Deze cel is tegelijk ondersteunend voor alle DG's inzake de globale aanpak en strategie van de consultaties, het opstellen en de toepassing van de kwaliteitseisen en de procedures, de kwaliteitsbegeleiding, de informatie en de opvolging.

4.1.3. De coördinatiecel laat zich bijstaan door een expertengroep, aan te vullen met vertegenwoordigers van de doelgroepen waarop de bevraging is gericht. Het EESC verzoekt de Commissie ook gebruik te maken van de expertise van het Comité, met name wat betreft de keuze van doelgroepen, de validering van de vragenlijsten, de samenvatting en de follow-up van de resultaten.

4.1.4. Een meer systematische aanpak voor raadplegingen, met duidelijke timing en aankondiging vooraf, moet het belanghebbenden gemakkelijker maken om hun deelname voor te bereiden. In dit verband is een betrouwbaar en regelmatig bijgewerkt voorlopig tijdschema van de raadplegingen onontbeerlijk. Meer algemeen stelt het EESC de Commissie voor om de raadplegingen een interinstitutionele en representatieve grondslag te geven door gebruik te maken van de capaciteiten van adviesorganen of daarmee gelijkgestelde instanties, zowel op nationaal als op regionaal en lokaal niveau.

4.1.5. Het EESC verzoekt de Commissie elk jaar een evaluatie te publiceren over haar aanpak van de consultaties en de resultaten ervan.

⁽¹⁰⁾ http://ec.europa.eu/smart-regulation/index_nl.htm

⁽¹¹⁾ Raadpleging over de richtsnoeren voor raadpleging van belanghebbenden van 30 juni tot 30 september 2014: http://ec.europa.eu/smart-regulation/guidelines/consultation_2014/stakeholder-consultation/index_en.htm

⁽¹²⁾ http://ec.europa.eu/smart-regulation/impact/docs/contributions/summary_responses_stakeholder_consultation_guidelines_public_consultation_en.pdf

⁽¹³⁾ EESC-advies over betere regelgeving (PB C 48 van 15.2.2011, blz. 107).

EESC-advies „Beginselen, procedures en acties voor de toepassing van artikel 11, leden 1 en 2, van het Verdrag van Lissabon” (PB C 11 van 15.1.2013, blz. 8).

EESC-advies „Programma voor gezonde en resultaatgerichte regelgeving (Refit): stand van zaken en vooruitzichten” (PB C 230 van 14.7.2015, blz. 66).

Het EESC adviseert de Commissie ter inspiratie een inventaris op te stellen van goede praktijken in de lidstaten. Met het oog daarop kunnen de OESO-studies over dit thema zeer nuttig zijn ⁽¹⁴⁾. Het Comité beveelt voorts aan ook iedere andere vorm van engagement en participatie van burgers aan te moedigen. De gedragscode voor civiele participatie aan het besluitvormingsproces van de Raad van Europa kan hierbij als voorbeeld dienen ⁽¹⁵⁾.

4.2. *In kaart brengen van de belanghebbenden*

4.2.1. Het goed bepalen van de doelgroep van de raadpleging is essentieel om de nodige informatie in te winnen. Er is behoefte aan professionele hulpmiddelen die aantoonbaar betrouwbaar zijn. Ook moet absoluut worden gezorgd voor doeltreffende samenwerking met de bestaande structuren, het Comité en de legitieme en representatieve organisaties van het maatschappelijk middenveld. Het EESC kan, binnen de grenzen van zijn bevoegdheid en in goede samenwerking met de betrokken organisaties en met de Commissie, representatieve organisaties in specifieke doelgroepen in kaart helpen brengen.

4.2.2. De werkzaamheden van het EESC ⁽¹⁶⁾ m.b.t. het vaststellen van criteria voor de representativiteit van de organisaties van het maatschappelijk middenveld kunnen in het kader van het identificatieproces van de bovengenoemde representatieve organisaties als basisreferentie dienen. Het EESC wil aldus de impact van en de samenwerking met deze organisaties bij de raadplegingen nog versterken.

4.2.3. Een goede geografische en doelgroepspreiding moet een systematisch aandachtspunt vormen. Daarbij moet erover worden gewaakt dat ondervertegenwoordigde groepen of groepen die over minder middelen beschikken, extra aandacht krijgen in de „stakeholder mapping”.

4.2.4. Het EESC wijst op het belang van de invoering van een verantwoord wegingsmechanisme bij de analyse van de reacties op de raadplegingen om prioriteit te geven aan representatieve en rechtstreeks betrokken organisaties.

4.2.5. Om de deelname van belanghebbenden aan raadplegingen te verhogen, is de inhoud van de feedback na afloop zeer belangrijk. Belanghebbenden moeten resultaat zien van hun inbreng en dus duidelijk een invloed op de geformuleerde beleidsvoorstellen ervaren of een motivering ontvangen waarom bepaalde elementen niet zijn meegenomen.

4.3. *Methodologie en instrumenten*

4.3.1. Het EESC kan optreden als „netwerk van netwerken” om de raadpleging via schriftelijke (online)bevraging te verspreiden naar de diverse belanghebbenden (zoals ook het Comité van de Regio's doet naar lokale besturen). Gelet op zijn relaties en zijn expertise ter zake, kan het EESC, voor wat betreft de interactieve bijeenkomst, als organisator optreden.

4.3.2. De vragenlijst voor de (online)bevraging moet voor commentaar aan het georganiseerde middenveld of de betrokken doelgroep(en) en in de taal van de te bereiken doelgroep worden voorgelegd. Bovendien is het aangewezen dat de vragenlijst vooraf wordt getest bij een proefpanel van betrokkenen. Om een en ander op de betrokken organisaties toe te spitsen (zie paragraaf 4.2), kunnen de belanghebbenden vooraf in kaart worden gebracht en kan gebruik worden gemaakt van het transparantieregister. Met het oog daarop kan het EESC een faciliterende rol spelen.

4.4. *Timing en duur bepalen*

4.4.1. De richtsnoeren bepalen dat voor een onlinebevraging een termijn van minstens twaalf weken moet worden voorzien en voor een interactieve bijeenkomst twintig werkdagen. Het EESC beveelt aan om geen raadplegingen tijdens de zomermaanden te organiseren. Voorts moet het voorlopige tijdschema (zie paragraaf 4.1.4) zo goed mogelijk in acht worden genomen.

Om belanghebbenden de mogelijkheid te geven zich voor te bereiden op de deelname aan raadplegingen, acht het EESC het aangewezen om belanghebbenden voldoende informatie te verschaffen over het gehele voorbereidingsproces en de planning van de (diverse) raadplegingen. Alle efficiënte middelen om belanghebbenden aan te moedigen deel te nemen, moeten worden aangewend.

4.5. *Publicatie van de raadpleging: toegankelijkheid en zichtbaarheid*

4.5.1. Het EESC vraagt de Commissie, met inbegrip van haar delegaties in de lidstaten, een doeltreffende en volgehouden informatiecampagne op te zetten om de consultaties bekend te maken en de betrokkenen aan te zetten deel te nemen. Daarin kan het Comité zeker ook een rol opnemen en ook zijn leden vragen informatie binnen hun netwerk te verspreiden.

⁽¹⁴⁾ <http://www.oecd.org/gov/regulatory-policy/governance-regulators.htm>

⁽¹⁵⁾ http://www.coe.int/t/ngo/code_good_prac_fr.asp

⁽¹⁶⁾ EESC-advies (PB C 88 van 11.4.2006, blz. 41).

4.5.2. Elke bevraging wordt passend, duidelijk en tijdig aangekondigd in de media van de Commissie, van de lidstaten en aan de betrokken middenveldorganisaties. Voor deze globale aanpak dienen ook de vertegenwoordigers van de Commissie in de lidstaten te worden ingezet.

4.6. *Analyse van de resultaten*

4.6.1. Volgens het EESC is het van belang dat de Commissie rekening houdt met de standpunten die tijdens de raadplegingen zijn verwoord, en dat zij aangeeft in welke mate zij dat heeft gedaan.

4.6.2. In het kader van de gemotiveerde weging bij de verwerking van de resultaten (zie paragraaf 4.2.3) dienen de actoren van het georganiseerde middenveld verhoudingsgewijs het sterkst aan bod te komen.

4.7. *Rapport opmaken en feedback geven*

4.7.1. Het EESC zou graag zien dat een samenvattend rapport wordt gepubliceerd, gekoppeld aan een overzicht van alle ontvangen antwoorden. Op deze manier wordt de transparantie bevorderd.

4.7.2. Daarnaast pleit het EESC ervoor om — zeker aan de respondenten — informatie te bezorgen over de verdere procedure, zoals aanpassingen in het voorstel en de volgende stappen in het besluitvormingsproces.

5. *De rol van het Europees Economisch en Sociaal Comité*

5.1. *In het kader van het raadplegingsproces*

5.1.1. Met het oog op een optimalisering van de middelen en in het kader van een aanpak op basis van interinstitutionele samenwerking zou het Comité aldus zowel zijn kennis van de belanghebbenden die actief zijn op de verschillende EU-beleidsterreinen, als zijn deskundigheid, ervaring en bekwaamheid op het gebied van raadplegingspraktijken ter beschikking kunnen stellen van het besluitvormingsproces.

5.1.2. Het EESC zou graag, afhankelijk van zijn prioritaire werkzaamheden en met medewerking van de Commissie, bepaalde consultaties opvolgen en evalueren en daarover een advies opmaken, zo nodig gecombineerd met een hoorzitting.

5.1.3. Het wil, in goede samenwerking met de betrokken organisaties, input en deskundigheid aan de Commissie leveren bij de belangrijkste fasen van het raadplegingsproces, met name de selectie van de doelgroep, de vragenlijst, de samenvatting en de follow-up.

5.1.4. Het EESC kan voorts optreden als „netwerk van netwerken” en facilitator om de raadpleging via schriftelijke (online)bevraging te verspreiden naar de diverse belanghebbenden (zoals ook het Comité van de Regio's doet naar lokale besturen).

5.1.5. Wat de interactieve vergaderingen betreft, kan het EESC samen met de Commissie optreden als organisator, zoals het dit reeds regelmatig doet in het kader van platforms voor gestructureerde dialoog (bijv. over immigratie, consumptie, ...).

5.1.6. In het kader van een doeltreffende en volgehouden informatiecampagne kan het Comité een bijdrage leveren door een beroep te doen op zijn leden om informatie binnen hun netwerk te verspreiden.

5.2. *In het kader van het samenwerkingsprotocol tussen de Europese Commissie en het EESC*

5.2.1. Het EESC kan op diverse momenten in de voorbereiding, de uitvoering en de opvolging van de raadpleging een informatiekanaal vormen tussen de Europese Commissie en het georganiseerde middenveld.

5.2.2. Voor bepaalde activiteiten, zoals interactieve bijeenkomsten, kan een gemeenschappelijke actie vanuit de Commissie en het Comité worden opgezet.

Brussel, 2 juli 2015.

De voorzitter
van het Europees Economisch en Sociaal Comité
Henri MALOSSE
